

OSMI MAREC
mednarodni praznik naprednih žena

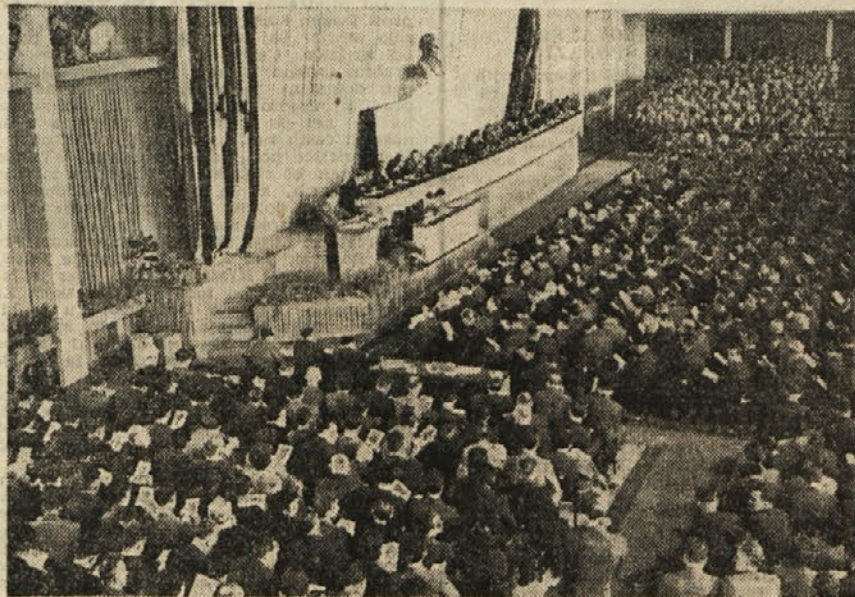
Osmi marec praznujejo vsako leto kot svoj dan vse napredne in svobodoljubne žene, ki ljubijo resnico, svobodo in napredek, ki so se borile in se še danes bore za izboljšanje življenjskih pogojev njih samih in vsega ljudstva. Borijo se na strani revolucijarnih delovnih strank proti laži in vsakemu izkoriščanju.

Mednarodni ženski praznik — 8. marec — ima že dolgoletno zgodovino; poudarja nam dala nemška socialistka Klara Zetkin leta 1910. V Jugoslaviji smo praznovali 8. marec že pred vojni

položaj. Da vidimo spremembe, ki so se izoršile v življenju žena v naši državi, je potrebno, da se enkrat pogledamo položaj žena v stari, predprilski Jugoslaviji: žene niso imele političnih pravic, niso imele pravice odločati o javnem življenju. Pod vodstvom ZKJ pa je nastalo in se razvijalo protifašistično gibanje žena kot del Osobodilne fronte. Organizacija protifašističnih žena je igrala veliko vlogo; dosegla je zavest žena in jih mobilizirala v NOV, podpirala je našo borbo, povezovala naše partizanske vrste in zaledje ter so-

ženi socialistične Jugoslavije. Naša ljudska revolucija je zmaga, naše žene so postale enakovredne državljanke, ki se danes skupno z moškimi borijo za veliko zmago napredne ideje socializma in miru v svetu. Žene socialistične Jugoslavije stoje trdno ob strani vseh naprednih žena v svetu, ki se bore za resnični mir, svobodo in enakopravnost med posameznimi narodi in državami.

Žene Zasavja in črni revirjev bomo najlepše proslavile 8. marec, mednarodni praznik vseh borbenih žena, s tem, da bomo tega dne pregledale, ali smo izoršile vse naloge, ki jih pred nas postavlja skupnost. Žene, vključene v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije vemo, kje je naše mesto, in bomo naše pridobitve znale tudi zvesto čuvati. Žene Zasavja pa pošljamo ob tem prazniku vsem ženam socialistične Jugoslavije naše borbene pozdrave in čestitke.

Polna dvorana je pozorno sledila poročilu tovariša Kardelja na IV. kongresu Ljudske fronte, ki se sedaj imenuje »Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije«

Odločna zahteva žena

Ze dolgo časa teži kot rakova rana naše prizadete žene — vdove in vse ostale žene, ki se jim lahko zgodi, da izgubijo svojega moža, to, da nimajo po svojih pokojnih možeh pravice do družinske pokojnine, če nimajo izpolnjenih nekaterih pogojev, ki jih določa Zakon o socialnem zavarovanju.

Glede na to, da ta zakon v nekaterih določilih ni v skladu s socialistično ureditvijo naše države, so žene našega okraja načele to vprašanje tudi na IV. kongresu AFŽ za Slovenijo v Ljubljani. Načrtje vprašanja pokojnin mnogih naših žen-vdov so odobravalе vse delegatke. Predlog, da se nekatera določila tega zakona spremenijo, je predsedstvo kongresa AFŽ vzelo na znanje in obljubilo, da bo glede ureditve tega vprašanja — poprave zakona — posredovalo pri Glavnem odboru Zveze sindikatov za Slovenijo v Ljubljani. Na stalna vprašanja žena, kaj je že storjeno v tem pogledu, je spričo okoliščin, da nismo še dobile nikakega odgovora na iznešene zahteve na kongresu, prejšnji teden odpotovala iz našega okraja delegacija na Glavni odbor AFŽ za Slovenijo, da mu ponovno prikaže nujnost čimprejšnje spremembe določil Zakona o socialnem zavarovanju. Kakor Glavnemu odboru AFŽ za Slovenijo, smo istočasno tudi Glavnemu odboru Zveze sindikatov za Slovenijo poslale resolucijo, katere vsebina se glasi:

Obvestite nas po „Zasavskem vestniku“
— pa bomo spet prišle!

V prejšnji številki našega lista smo poročali o drugem zborovanju trboveljskih gospodinj, ki je bilo posvečeno zelenjadnemu vrtnarstvu, obenem pa smo jih povabili na tretji sestanek v petek, 27. februarja. In zares je izredno številna udeležba gospodinj na tretjem letošnjem sestanku gospodinj pokazala in dokazala, da je „Zasavski vestnik“ najboljši obveščevalec; dvorana je bila polna zasedena in smo med gospodinjami opazili tudi precej možkarjev, ki so z enakim zanimanjem poslušali predavanja, ki so bila tega dne posvečena gojenju cvetic in okrasnih rastlin.

Uvodno predavanje gov. Blatnikove, upravitelje gospodinjstva šole v Trbovljah, je bilo izredno lepo, a vendar pristočno pesniško opisovanje življenja cvetic in njih pomena za sloveka. Posebno vreden je bil poudarek pomena cvetic za industrijske kraje. — V naslednjem predavanju je tovariš

Zalokar, vrtnar VPD na Hotomežu, opisal gojenje najnavadnejših vrtnih in sobnih cvetic in okrasnih rastlin, nato pa odgovarjal na nestrpnostna vprašanja, ki so mu jih stavile udeleženke; videti je bilo, da je v Trbovljah že veliko ljubiteljc in prijatelj cvetic.

Nazadnje je gov. Bantan od OZZ obrazložil osnovne pojme o načinih borbe proti boleznim in škodljivcem naših kulturnih rastlin in predvajal tudi barvni film iz tega področja.

Gospodinjje so bile s celim programom izredno zadovoljne; sklenile so, naj bo naslednje predavanje posvečeno gojenju perutnine in boleznim perutnine ter drugih malih živali. Na splošno željo bo to predavanje že v petek, 7. marca ob 8. uri pop., spet v Domu Svobode v Zgornjih Trbovljah. — Vabimo poleg vseh gospodinj tudi člane Društva rejcev malih živali! T. B.

dobile. Ugovarjale pa smo tudi zato, ker tudi vdove, ki so dobile zaposlitev, niso mogle pričakovati kaj prida pokojnine na starost, ker so službo nastopile večinoma v starosti okrog 40. leta in tudi več, svoja najboljša leta pa so posvetile možu in otrokom.

V zadnjem času je to vprašanje postalo še bolj kritično; v našem okraju ni takšne industrije, da bi mogli zaposliti vso žensko delovno silo, zaradi česar tudi vdove ne dobe več zaposlitve. Navezane so ali na to, kar preja, io otroci — vdove, ki nimajo otrok, na na podporo socialnega skrbstva. Takih vdov je v našem okraju okrog 60.

Navajamo nekaj najbolj prizadetih vdov, ki stalno prosijo, da se čimprej uredi vprašanje vdovskih pokojnin:

1. Mož je umrl leta 1950. Delovne dobe je imel 33 let, vdova ne dobi pokojnine, ker je bila ob moževi smrti stara 43 let, njena delovna zmožnost pa je bila zmanjšana za 50%. Vdova je po moževi smrti sicer dobila zaposlitev, vendar spričo svojega slabega zdravja službo ne bo mogla opravljati toliko časa, da bi si pridobila svojo osebno pokojnino.

2. Mož je umrl leta 1950. Imel je 28 službenih let, vdova je bila ob moževi smrti stara 39 let, zdravniško-delavska strokovna komisija je pa ugotovila, da je popolnoma in trajno nesposobna za delo, višja zdravniška komisija pa je odstotek njene invalidnosti določila s 50%. Zaradi tega ni dobila pokojnine, zanosilne pa tudi ne ter prejema sedaj pokojnino iz socialnega skrbstva.

3. Mož se je leta 1950 smrtno ponesrečil na rudniku in zapustil vdovo s 4 otroki. Vdova je bila ob moževi smrti stara 37 let in je dve leti prejela mala pokojnino, ker je bila za dobo dveh let popolnoma nezmožna za delo. Po dveh letih je bil odstotek njene invalidnosti znižan na 50%, pokojnina pa ustavljena, ker so vsi otroci stari nad 7 let. Vdova se seveda ne more zaposliti, ker so vsi otroci še šoloobvezni.

4. Mož se je leta 1929 težko ponesrečil na rudniku in je od tedaj hrom ter priklenjen na posteljo. Ze 24 let mu streže njegova žena, ki je sedaj stara 43 let. Zgodi se lahko, da ji mož umrje, preden bo stara 45 let — žena pa bo ostala brez pokojnine, akoravno je vso svojo mladost žrtvovala negi in skrbi za svojega moža in se ni mogla ganiti od njega. Podobnih primerov je še mnogo.

Spričo navedenega smo mnenja, da je treba spremeniti določila Zakona o socialnem zavarovanju tako, da bodo upravičene do pokojnine vdove, ki so ob smrti svojega moža dosegle vsaj 40 let starosti, ali pa imajo otroka mlajšega od 14 let, ali pa je njihova delovna zmožnost 50%. Vsekakor pa je treba spremeniti določila, da vdova, ki ob moževi smrti ni izpolnila predpisanih pogojev, izgubi za trajno pravico do družinske pokojnine. Zakon je treba dopolniti v tem smislu, da vdova, ki ob moževi smrti še ni stara 40 let, dobi pokojnino vsaj potem, ko doseže to starost. Trajna izguba pravice do družinske pokojnine je namreč najhujši vzrok za pritožbe. Marsikatera bi se potolažila, če bi vedela, da ji vsaj na starost ne bo treba prositi za podporo iz socialnega skrbstva.

Ko iznašamo prednje, vas prosimo, da odločno posredujete pri vseh pristojnih činiteljih, da se sedanji krajični predpisi Zakona o socialnem zavarovanju čimprej spremenijo v smislu našega predloga. Nepriznavanje pokojnin vdovam postaja v našem okraju težak socialni problem, ki nujno terjaa čimprejšnjo ureditve. Zavrtnikova.

Trboveljska žena-delavka pozdravlja vse žene ob 8. marcu

no, saj je bilo tedaj žensko gibanje pri nas močno razbito. Kapitalistična družba ni mogla in ni hotela rešiti delavskega oprasanja, zato tudi ni mogla in hotela rešiti ženskega oprasanja. Za ženo ni prostosti, kjer ni svobode za vse delovno ljudstvo. Zato ni čudno, da so delavke v stari Jugoslaviji začele vse pogostejše sodelovati z delavci v raznih stopkah, demonstracijah in podobno. Ljudski, neustrašni podvigi žena v bivši Jugoslaviji v zasavskih revirjih, mariborskih tekstilk, jesenjskih žena in še drugih — vse to je dalo močan poudarek Ljudski revoluciji, ki se je izprila pri nas in je zlasti posegla v življenje žene in temeljito spremenila njen

V Spod. Hrastniku
ne drže krížem rok

Akoravno se zima bliža svojemu koncu in spomladansko sonce že vabi v naravo, so poizrtvovalne žene organizacije AFŽ v Hrastniku izkoristile nekaj hladnih dni s prireditvijo šivilskega in kuharskega tečaja. Tečaj za šivilje obiskuje preko 40 tovarišic, kjer je vredna pohvala, da so med njimi večinoma mladinke. Pouk bo trajal 6 tednov, tako da se bodo mladinke dosti naučile. Kuharski tečaj pa obiskuje 18 tovarišic. Pouk je dvakrat tedensko.

Sindikalna organizacija v steklarni se je takoj po obnem zboru lotila dela; začela je z Ljudsko univerzo v okviru svojega kolektiva. Predavanja zajemajo gospodarjenje v podjetju in vodstvo gospodarskih podjetij.

Komisija za higieno in tehnično zaščito je ponovno pregledala vsa delovišča v podjetju ter stavila potrebne predloge delavskemu svetu tovarne.

Delavski svet steklarne je obravnaval družbeni plan podjetja ter po zelo ostri razpravi sprejel predlagano akumulacijo tovarne z raznimi pripombami. Zelo delavna je nadalje v zadnjem času kegljaška sekcija sindikalnega športnega društva; pred kratkim je imela prijateljsko srečanje s kegljaškim društvom »Beton« iz Celja, prav tako se je pridno pripravljala na povratno tekmo v Hrastniku. Želja kegljačev je, da bi še letos začela graditi novo kegljišče in da bi DS podjetja skupno s sindikalno podružnico nudil klubu v ta namen nekaj denarnih sredstev.

V. R.

MLADINA ZA V.KONGRES LMJ

Edi Vastič

Mladina našega okraja se pripravlja na V. kongres LMJ s slovesnimi proslavami. Te slovesnosti so bile 4. marca v Zagorju, Hrastniku, Radečah, Loki, na Dolu pri Hrastniku in v Trbovljah. Po vseh krajih je razobešeno

Rudi Bregar

na stotine gesel v pozdrav kongresu. Danes, dne 5. marca 1953, bodo odpotovali na kongres delegati našega okraja, in sicer: Rudi Bregar, kmečki sin s Čebinevega, sedaj član CK LMS, Edi Vastič, rudar iz Hrastnika in Lado

Lado Levec

Levec, sekretar LMS za okraj Trbovlje. Delegate našega okraja ter delegate iz ostale Slovenije bo pozdravila mladina iz Radeč, Loke in Zidanega mosta danes zvečer na postaji v Zidanem mostu z zastavami in godbo.

Stanovanjski in komunalni problemi v naših revirjih

Nekateri komunalni problemi v naših krajih so tako zaostreni, da jih bo treba čimprej na učinkovit način rešiti. O njih je govoril tudi ljudski poslanec Alojz Ribič na zadnjem zasedanju Ljudske skupščine Slovenije, ko je obrazlagal stanje rudnika Trbovlje-Hrastnik v pogledu nadomestila zastarele rudniške mehanizacije in vprašanja za to potrebne sredstev. Ob tej priložnosti je dejal, da se mu zdi potrebno, da se pri stanovanjskem vprašanju v revirjih pomudi malo dalje, da opiše to kritično stanje.

»Kakor znano, je nekdanja Trboveljska premogokopna družba gradila stanovanjske objekte za rudarje z vilidika časovno omejene proizvodnje, t. j. da jih zida čim ceneje in po možnosti čim bližje rudniških delovišč. Posledice take gradnje se kažejo v neprimernih provizorijah ter v pomanjkanju osnov-

razpolaganje v sredstva za racionalizacijo proizvodnje odnosno gredo razpoložljiva sredstva za vzdrževanje že tako neprimernih stanovanj, namesto da bi s tem denarjem gradili nove hiše. Toda v tem ni osnovni problem rešitve stanovanjskega vprašanja, kajti od prej naštetih stavb je 41 hiš s 144 stanovanji, v katerih stanuje 150 družin oziroma 558 ljudi, v takem stanju, da so za prebivanje absolutno neprimerne, deloma pa za življenje v njih tudi že nevarne. Te številke nam stanovanjski problem dovolj jasno osvetljujejo, zlasti še, če upoštevamo, da je samo na rudniku 238 nerešenih prošelj za dodelitev stanovanja.

Glede na takšno stanje stvari sem moral postaviti ta problem pred skupščino. Prav dobro se zavedam, da so sredstva omejena, vendar predlagam,

daje stanovanjske pogoje in v ta namen tudi zavestno žrtvujejo del svojega plačnega fonda.

Za zagotovitev najpotrebnejših del pri vzdrževanju dosedanjih stanovanj bi morali naši občinski ljudski odbori skrbeti po svojih organih za vsakoletni pregled vseh tistih stanovanjskih zgradb, ki so splošno ljudsko premoženje ne glede na to, kdo jih trenutno upravlja. Rezultati pregleda in ugotovitve, ki bi se nanašale na nujna popravila, bi bile obvezne, tako da bi izvršil potrebna dela tisti organ, ki upravlja prizadeto zgradbo ali pa tudi vse naselje. Na ta način bi zagotovili ohranjanje našega ljudskega premoženja, stanovanjski fond pa bi bil bolj vzdrževan kot do sedaj, ko so potrebna popravila odvisna od dobre volje in razumevanja upravnih organov podjetja ali ustanove.

Ceste, pota, kanalizacija in razsvetljava — to so nadaljnja vprašanja v gospodarstvu občinske komunale. Dolžnost ljudske občine je, da skrbi za ceste in poti. Zgodi se pa, da občinski odbori obravnavajo pogosto le vprašanja, kako urediti in popraviti glavno cesto, ali pa tisto, ki jo štejejo za tako. Vse ostale ceste in poti so zapuščene, ne skrbi se v zadostni meri za redno posipanje cest in popravil, občestni jarki so neočističeni, tako da ob prvem deževju voda udari na ceste in razdere pravkar izvršeno popravilo ali posipanje cest. Prav tako ni govora o kakšni organizirani cestarski službi in cestarijih. Ceste po naseljih, kjer imajo podjetja svoje stanovanjske hiše, so enostavno prepustene oskrbi ali pa zanemarjenju tem kolektivom, češ: saj so jih tudi včasih popravljali in oskrbovali! Pravilno bi bilo, da se občina s podjetjem dogovori o načinu oskrbe takih cest in ulic ter bi se izvrševanje takega dogovora morala po občini vsaj kontrolirati. Ne glede na tako rešitev pa mora vseh povsod obstajati občinska cestarska služba s kvalificiranimi cestarji, ker le na ta način bomo ohranili in izboljšali naša cestnišča.

Posebno važna je nadalje ureditev kanalizacije. V večini naših naselij ni kanalizacije, ali pa je skrajno nehygien-ska oziroma v slabem stanju. V naših mestih opazimo povsod vozniške-fekalije. Če preračunamo stroške, ki jih imajo ljudske občine in podjetja s takim načinom odvoza fekalij, pridemo do spoznanja in zaključka, da bi bile v desetih letih poplačane investicije za kanalizacijo in čistilne bazine ob izlivu. Za začetek take akcije naj bi ljudski odbori imenovali komisije, sestavljene iz potrebnih strokovnjakov, ki bi izdelali načrte za enotno ureditev odvodnih kanalov. Finančno vprašanje bi se uredilo z dogovorom med občino in last-

Josip Broz-Tito, Edvard Kardelj in Milovan Djilas v razgovoru

niki stanovanjskih zgradb. S tako rešitvijo bi lahko v kratkem času izvršili kanalizacijska dela in bi s tem pripomogli k večji čistosti naselij.

Pitna voda sodi med osnovne elemente prehrane, toda reševanje same ureditve vodovoda in s tem preskrba prebivalcev z vodo gre prepočasno; odlaga se iz leta v leto. Mogoče ni sredstev. Toda če pregledamo, zakaj vse se najdejo in trošijo sredstva, potem lahko ugotovimo: sredstva bi bila, sicer ne velika, toda nekaj bi je lahko napravili. Dokler pa ni povečana kapaciteta vodovoda, je treba z razpoložljivimi količinami vode varčneje gospodariti. Pri potrošnji vode se premalo varčuje. Predvsem velja to za tiste potrošnike, ki imajo porabo vode pavšalirano, in pa za nekatera podjetja. Občine naj vse dotle, dokler ne bo dovolj pitne vode, prepovedo njeno uporabo zlasti pri gradnjah in za potrebe industrijskega obratovanja. Razdeljevanje pitne vode v naših centrih bo treba prejšli slej organizirati povsod pod enotno upravo pri občini, ker je to dobro, ki je last vseh. Za upravljanje z vodovodom naj pridejo čimprej v veljavno načela: enotno razdeljevalno omrežje, kontrolirana potrošnja vode —

zlorabljanje vode v času, ko je primanjkuje, pa je treba kaznovati.

Vzdrževanje čistote v naših naseljih in drugod, odprava »divjih« gradenj, preprečevanje gradenj na plazovitih terenih, odprava najrazličnejših barak po naseljih itd. — za vse to kažejo naše ljudske občine vse premalo odločnosti. Le čemu naj služijo razne odločbe naših občin, če ne skrbijo ljudski odbori in njihovi organi, da bi se le-te izvajale?

Problemov s komunalnega področja je še mnogo. Vsak ima svoje posebnosti. Za popolno rešitev vseh vprašanj je treba še mnogo sredstev in volje. Pravilno bi bilo, da pregledamo po vseh naših kolektivih, kaj doprinašajo h komunalnemu gospodarstvu sami neposredno v svojih naseljih in kaj v obliki sredstev našim občinam. Tiste kolektive, ki nimajo lastnih izdatkov v te namene ali pa v manjši meri, je treba dovesti do teh dajatev, ki bodo izenačevale vse naše kolektive, kot je izenačeno tudi koriščenje komunalnih naprav na posameznike.

Naj bo letošnje leto že takoj v začetku prelomnica v našem komunalnem gospodarstvu ne glede na to, ali bo več sredstev ali ne. Gospodarimo pametno s tem, kar imamo.

M. K.

Tudi v Senožetih nočejo zaostajati

Občina Senožeti je oddaljena od Zagorja kakšno dve uri hoda. Leži v hribih blizu planinske postojanke na Sv. Gori. Tudi prevozna pot v Senožeti je slaba. Borijo se že nekaj let za boljše ceste in verjetno bodo tudi to dosegli v prihodnjih letih. Četudi so Senožeti oddaljene od sveta, še s tem ne moremo reči, da ni tam kaj nobenega kulturnega in političnega življenja. Nasprotno: v primerjavi z drugimi vasi in poseljenimi kraji, ki imajo enake pogoje, je občina Senožeti zelo napredna. Ko so tamkaj izbrali delegate za okrajno konferenco in se pogovorili o pripravi za volitve, so sklicali vse

predstavnike množičnih organizacij, društev in občinski odbor ter se na tem sestanku temeljito pogovorili tudi o vseh ostalih gospodarskih in kulturnih vprašanjih. Take sestanke imajo večkrat, zato je tudi sodelovanje vseh naprednih prebivalcev plodnosno.

Na političnem področju so dosegli boljšo povezavo med organizacijami, kar opazimo zlasti na sestankih Fronte, kjer je vedno lepa udeležba. Na gospodarskem področju lahko omenimo viden uspeh v elektrifikaciji tega kraja. Postavili so drogeve za električni daljnovod v dolžini štiri in pol kilometra, prav tako so si napravili transformatorsko postajo večinoma s prostovoljnimi delom. Manjka le še nekaj opreme. Tudi na razdelitvenem omrežju za posamezne vasi so marljivo na delu. Izkopali so skoraj vse jame za napeljavne drogeve, ki jih bodo v kratkem postavili, napravili so nadalje vse potrebne preseke skozi gozdove. V 40 hišah je napeljava za električno razsvetlavo že zagotovljena. Kmetje želijo čimprej dobiti električno luč in pridno pomagajo s prostovoljnimi delom in z materialom, prispevajo potrebne denarne zneske, ki so določeni za vsako posamezno kmečko gospodarstvo posebej. Le prebivalci vasi Spital in del ljudi v vasi Požarje ne kaže za elektrifikacijo nobenega zanimanja, pač pa bi radi imeli električno luč na račun ostalih občanov. To pa seveda ne bo klo in če ne bodo vplačali potrebnih zneskov ali pa dostavili potrebnih prostovoljnih delovnih moči ter spremenili svojega gledanja na elektrifikacijo, bodo pač morali še naprej svetiti s petrolejkami. S tem se bodo pač pokazali kot nazadnjaški elementi.

Za elektrifikacijo so se najbolj zanimali člani Zk, saj so ti pomagali organizirati vse priprave za izvedbo te, za naselje tako pomembne pridobitve. Pa tudi v kulturnem pogledu se v Senožetih izživljajo. Njihova igralna družina je v tej sezoni nastupirala že večkrat, s katerimi so nastopili ob raznih prilikah. Cisti dobiček teh prireditve je bil namenjen za elektrifikacijo.

Delavni so nadalje gasilci. V svoje vrste so vključili nekaj mladega naraščanja in uspešno organizirali več uspešnih prireditev s kulturnim sporedom.

Pred kratkim so začeli tudi z gospodinjstvom tečajem. Prav tako je lesni odsek KZ dosegel do sedaj lepe uspehe. Ima svojo žago, kjer predeluje les za potrebe okoliške prebivalstva. Če bodo Senožetani delali v tem pravcu naprej, bodo dosegli še prav lepe uspehe zase in v korist skupnosti.

Bilanca rudarske godbe v Hrastniku je pozitivna

Če pogledamo bilanco lanskega letnega delovanja rudarske godbe na pihala v Hrastniku, moramo reči, da je močno pozitivna. Številke dokazujejo, da je bilo delovanje te godbe vsestransko in plodnosno. V teku preteklega leta so imeli godbeniki 113 vaj, kjer bi bili potrebni graje redki posamezniki, ki so s svojimi nerednim obiskovanjem motili svoje tovariše. Sleherni naj bi si vzeli za zgled tovariša Miha Komata, ki ni niti enkrat izostal, čeprav stanuje najdalej.

Godba je imela tri samostojne koncertne nastope, na treh pa je sodelovala ob zletu SSVoboda v Trbovljah in v tednu kulture v Hrastniku. Kot bivša partizanska godba VII. korpusa je ob prslavi prvih štirih slovenskih brigad v Dolenskih Toplicah s tridenesno turnejo obiskala partizansko Belo krajino.

Pohvalna je tudi skrb godbe za številni mladi kader, ki se danes vzgaja v hrastniški glasbeni šoli ter vadi pod taktirko godbenega veterana tov. Jožeta Kumlanca.

Rezultat delavnosti godbenikov ter njihovih vestnega gospodarjenja je letni čisti izkupiček v znesku 255.000 din.

Pereč problem godbe so instrumenti. Godba namreč nima svojih pihal, kajti te je prepuščala po vrtnitvi iz partizanov naši JLA. Danes se okorišča z izposojenimi instrumenti iz hrastniške steklarne, ki jih bo morala čimprej vrniti. Novo vodstvo godbe s tovarišem Francem Šturjem na čelu bo skušalo rešiti to vprašanje s pomočjo rudniškega delavskega sveta.

Letošnje leto so prevzeli godbeniki na svoje rame veliko nalogo, in sicer zgraditev svojega godbenega doma. Z gradnjo bodo začeli v tih dneh, kajti dom mora biti pod streho do jeseni, ko bo hrastniška rudarska godba slavila velik prižnik — stoletnico svojega obstoja. Pomoč pri tej gradnji so obljubili rudarji in uprava rudnika, kajti hrastniška dolina je ponosna na svojo najstarejšo slovensko, če ne celo najstarejšo jugoslovansko godbo na pihala.

BP

Stanovanjske hiše na Doberni, ki jih je gradila še bivša TPD, bo treba porušiti

nih komunalnih naprav, kot na primer vodovoda, kanalizacije, cest itd. Na drugi strani pa so ti stanovanjski objekti že nekaj let po njihovi dovršitvi po vplivih rudarjenja začeli propadati, to pa zaradi neprimerne lokacije. Take to zaradi rudarske naselbine po svoji primitivni funkciji ureditvi nemo pričajo o izkoriščanju, ki mu je bil v kapitalističnem obdobju podvržen naš rudarski delavec. Mirno lahko trdim — je dejal tovariš Ribič — da ni danes nikjer v Sloveniji zaključena industrijskega naselja, ki bi po svojem obsegu in stanju kazal tako obupno sliko, kot je to slučaj v revirjih. Pogosta obolenja, ki nastajajo zaradi nehygieničnih urejenih stanovanj ob pomanjkanju vode in potrebne kanalizacije, to sliko samo še dopolnjujejo.

Niso redki primeri, da na 30 kvadr. metrim stanovanjske površine živi do deset ljudi, ki niso člani le ene, temveč dveh družin.

V upravljanju kolektiva je trenutno 419 stanovanjskih zgradb, od tega v Trbovljah 328, v Hrastniku pa 91. V teh objektih stanuje v 2404 stanovanjih 8861 ljudi oziroma 2508 družin.

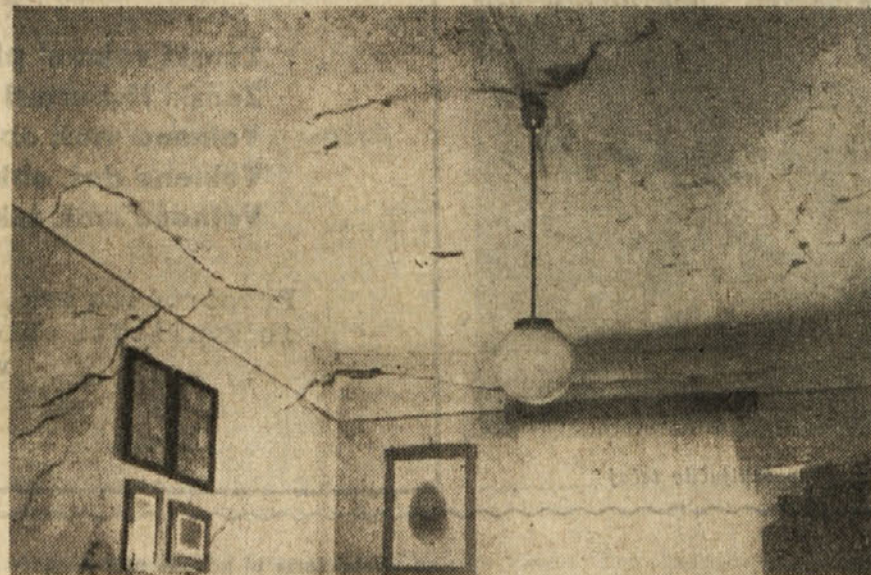
Ze prej sem omenil — je nadaljeval tovariš Ribič — da sredstva fonda za vodovodno razpolaganje komaj zastostujejo za vzdrževanje stanovanjskega fonda. Poleg tega pa vzdržuje delovni kolektiv na svoje stroške tudi ceste, pota, razsvetlavo, kanale, vodovod, peči za peko kruha itd. Najemnina sama krije le okrog 2,5 odstotka vseh za to potrebnih izdatkov, in to ob največjem varčevanju. Vsi ti stroški pa povzročajo, da je rudniški kolektiv v odnosu do kolektivov, ki takih izdatkov nimajo v tolikšni meri, zelo prizadet. Hkrati pa je s tem onemogočeno vlaganje sredstev iz sklada za samostojno

da bi rudniku Hrastnik vsaj delno pomagali pri razvijanju njegovih kapacitet. Predlagam, da se participacija na doseženo akumulacijo dvigne od predlaganih 2,8 odstotka na 6 odstotkov in s tem poveča fond za samostojno razpolaganje.

Kar se pa tiče reševanja akutnih stanovanjskih in zdravstvenih problemov, sodim, da je treba eventualna sredstva, ki bi bila dana na razpolago za stanovanja, uporabiti predvsem za rešitev stanovanjskega problema rudarjev v Trbovljah in Hrastniku.

S temi izvajanj je poslanec Alojz Ribič povedal v glavnem vse. Mislim pa vendar, da do sedaj razpoložljiva sredstva niso bila vedno najpravišnje in gospodarsko uporabljena.

Občinski odbori rešujejo vprašanja ožjega komunalnega gospodarstva čestokrat površno in enostransko. Odbor mora skrbeti za vso dejavnost na svojem področju, čeravno del te dejavnosti opravljajo neposredno podjetja sama. Občinski ljudski odbori do nedavnega niso v nobenem pogledu nadzorovali rudarskih industrijskih naselij, ker so mislili, da je to pač vprašanje le-teh kolektivov. Toda to ni pravilno. Če občina dobiva sredstva, ki jih ustvarjajo kolektivi, mora skrbeti za urejevanje vseh naselij enako, ne pa da troši ta sredstva le za tista področja občinskega območja, kjer ni naselij, ki bi bila pod upravo kolektivov. To, kar kolektivi potrošijo poleg razumljivih stroškov za vzdržbo stanovanj še za razsvetlavo, kanalizacijo, ureditev cest in poti, vodovodov in podobno, je nekaj več ter bi morali s tem ustvariti neke boljše pogoje tovrstne življenjske ravni za člane teh kolektivov. To bi bilo pravilno že zaradi tega, ker kolektivi želijo s takimi izdatki izboljšati se-

Takšna je notranjost stanovanj na Doberni

Skrynost EWE DURAND

Odšel je v predsoho in vzel plašč. »Ne vem, kako bi vam izrazil hvaležnost, ki jo čutim do vas,« je dejal, ko se je vrnil v sobo. »Ob tolikih dobrotah...«

Nad vhodnimi vrati je zazvonil zvonec, zvonil je dolgo in po večkrat. Chan je odšel v spalnico. Kirk je odprl vrata, v sobo pa je kot vihar vdril reporter Bill Rankeen.

»Kje je Charlie Chan?« je vprašal ves zasopel.

»V svoji sobi. Počakajte ga za hipo!« »Rad bi se mu zahvalil,« je glasno začel Rankeen. »Kavalirsko se je vedel do mene. Sedaj prihajam iz mesta in imam zanj novico: v Osklandu je bila ubita neka ženska v zelo skrivnostnih okoliščinah. Mislim, da bi to uganko Chan prav lahko rešil, saj itak ne more oditi v Honolulu pred sredo.«

»Sporočite mu osebno,« je smeje se odvrnil Kirk.

Počakala sta za trenutek, nato pa je Kirk stopil v Chanovo sobo. Vzklilnil je od presenečenja: soba je bila prazna! Vrata, ki so držala na hodnik, so bila odprta. Na koncu hodnika pa so bila odprta tudi tista vrata, ki so držala na stopnice, po katerih se je šlo naravnost v pisarno...

»Rankeen, prosim, pojdite sem!« je velel Kirk.

Rankeen je šel.

»Kako? Kje je?«

Kirk se je spustil po stopnicah, časnika pa za njim. V pisarni je bila popolna tema, nato pa pokrazil a prstom na okno, ki je bilo odprto na stečaj. Skozi okno se je dalo priti na pomožno lesto.

»Skrivnostno zginotje velikega detektiva,« je smeje se rekel Kirk.

»Ponovil je zvijačo Eve Durandove!« je

pristavil Rankeen. »Tudi zato mu hvala. Članek ne bo nezanimiv.«

»Ne delajte si skrbi,« je odvrnil Kirk.

»Ze vem, kje ga bomo našli v sredo popoldne.«

Prihodnjo sredo ob enajstih dopoldne je Barry Kirk odšel v prašno pisarno gospodine Morrow. Spetoma je stopil v cvetličarno in kupil ogromen šop orhidej, da jih je izročil dekletu.

»Čemu to cvetličje je vprašala.«

»Pojdite z menoj,« je predlagal. »Jutro se zlati kot nov zlatnik in tam v pristanišču stoji ladja, pripravljena za pot proti najlepšemu otočju vseh morij. To cvetje naj vam namesto mene želi srečno pot.«

»Toda jaz ne potujem,« je začuden odgovorila.

»Čeprav ne, pa se vsaj delajte, kakor da potujete!«

Odšla sta in se usedla v njegov avtomobil.

»Ali veste,« je začel Kirk, ko sta se že vozila, »da je polkovnik Beatem smisel odpotoval na Kitajsko in da bo Eva Durand jutri odšla v Anglijo? Ujela ji je brzjavila, da jo pričakuje. Polkovnik bo preblij leto dni v pušcavi Gobi. Potem bo prišel tudi on v Anglijo. Leto dni... to je dolgo. Bolje je uživati sedenjaost.«

Kirk je ustavil vozilo v pristanišču in se skupaj z gospodino Morrow povzpeli na krov velikega belega parnika.

»Naslonite se, prosim, semle na ograjo in držite kopek takole,« je rekel Kirk in ji uravnal pozno.

»Kaj naj to pomenite?«

»Rad bi videl, kako se vam ta vloga poda. Počakajte še minuto.«

Čez nekaj trenutkov se je pojavil skupaj

s Charljem Chanom. — Detektivov obraz je žarel od veselja, ki ga ni mogel prikriti.

»Popolnoma ste me zmedli s tolikšno ljubiznostjo,« je rekel dekletu.

»Kje ste bili?« je vzklilnila. »Bili smo že resno v skrbeh za vas.«

»Pobegnili sem pred skušnjavami,« je smeje se odgovoril.

»V tem času pa je nadzornik Flannery pobral vse latorike, ki ste jih vi zaslužili. To ni prav!«

Chan je skomignil z rameni:

»Ze od vraga začetka sem vedel, da se bom konec koncev moral zgubiti v temi. In zakaj bi si zaradi tega sploh belil glavo? Ali vam smem, gospodine, povedati, da ste danes naravnost sijajni!«

»Kaj pravite, Charlie?« je vprašal Kirk.

»Kakšna se vam zdi s tem šopkom v naročju?«

»Kot nevesta,« je hitro odgovoril Chan.

»Kot novoporočenka, ki odhaja na poročno potovanje, zraven nje pa je simpatični ženina, ki jo je osvojil.«

»Zadevi ste,« je rekel Kirk. »Prav sedaj se vidi v tej novi vlogi.«

»Glej, glej! Jaz pa o tem sploh nič ne vem,« je odgovorila Morrow.

»Kitajski pregovor pravi: »Najlepši pitček najprej zalidejo v kletko,« je rekel Chan.

»Ne boste ušli temu pravilu.«

Dekle mu je ponudilo majhen zavoj.

»To je za... za tistega drugega Barryja.«

»In poljubite ga namesto mene!«

»Zahvaljujem se vam v njegovem imenu. Tudi poljubil ga bom namesto vas. Vam pa nalagam dolžnost: da čimprej prav leto poskusite na njegovem starejšem soimenjaku.«

»Kitajci so odlični duševljevi in že vnaprej slutim, da me boste ubogali. Ali nimam prav? Moj dober glas zavisi od vašega odgovora.«

Morrow se je radostno zasmejala:

»Kaže, da imate vi... zmerom prav!«

»Ej, to je sedaj zares najprejnejši čin v mojem življenju.«

»In v mojem!« je vzklilnil Barry Kirk.

Potegnili je iz žepa zavojček in ga podal Chanu.

»Tukaj je od mene majhno darilo za mojega soimenjaka. Pošiljam mu ga z najlepšimi željami za bodočnost.«

(Konec)

Naši čitatelji pišejo

Ali je v Trbovljah dovolj zanimanja za knjige?

»Drage solc — to je najčista pri-
pomba, kadar v Trbovljah nanese o-
govor na nakup leposlovnih knjig in
zakaj je med našimi delavci tako malo
zanimanja za slovensko knjigo.

Da, res je, knjige so danes drage.
Statistika, ki jo vodi podružnica DZS v
Trbovljah, potrjuje silno majhno zani-
manje delovnega človeka za leposlovno
knjigo. Ob tej priliki bomo s številkami
pokazali naravnost porazno stanje v na-
ših revirjih v odnosu do knjig.

Od celokupnega prometa v knjigar-
nah DZS odpade 15% na knjige lepo-
slovne vsebine. To je povprečje zadnjih
mesecev lanskega leta za Slovenijo. V
našem kraju kot izrazito industrijskem
mestu pa je odpadlo v trboveljski knji-
garni od vsega denarnega prometa na
leposlovne knjige v mesecu oktobru lan-
skega leta 6%, v novembru 8%, v de-
cembru pa 13%. Stanje se sicer nekoliko
zboljšuje, vendar nas to ne sme zavajati
v preoptimistično presojo položaja glede
nakupa knjig.

Če pogledamo, koliko so naši ljudje
v posameznih mesecih izdali za knjige,
tedaj ob poenostavljenju tega računa
vidimo, da je vsak prebivalec v Trbov-
ljah potrošil za nakup leposlovnih knjig
v mesecu avgustu preteklega leta 2 din,
v septembru 3,50 din, v oktobru 2,80 din,
v novembru 4,30 din, meseca decembra
pa 9,50 din. Lansko leto odpade torej na
vsakega Trboveljčana le 74 din za nakup
slovenskih leposlovnih knjig. Pri seda-
njih cenah knjig bi moralo preteči celih
5 let, da bi na prebivalca v Trbovljah
odpadla ena leposlovna knjiga.

Kljub cenam knjig, ki so res drage,
pa nam statistika, ki jo vodi na OLO
Trbovlje, pravi, kako velik del delav-

skih dohodkov odpade na potrošnje al-
koholnih pijač. Ne spušča bi se rad v
polemiko o tem vprašanju, hotel bi sa-
mo, da bi naša javnost videla razmerje
med nakupom knjig in denarjem, ki ga
naš okraj potroši za alkoholne pijače.

V prvih devetih mesecih lanskega
leta so gostinska podjetja našega okraja
prodala 1.800.000 litrov vina in 42.000
litrov žganja, ali v devetih mesecih 241
vina in 0,841 žganja na 1 prebivalca. V
celem letu je torej prišlo na posameznega
prebivalca našega okraja preko 301
vina in 11 žganja — torej 4300 din na
vsakega človeka, če računamo liter vina
po 150 din. V tem računu pa ni vpošte-
vana »črna« prodaja vina in žganja, ki
je v našem okraju posebno cvetela v je-
senskih mesecih.

Povsem razumljivo je, da delovnemu
človeku po težkem fizičnem delu prija
kapljica dobrega vina — da pa Trbo-
veljčani izdajo od svojih zaslužkov 60-
krat več za alkoholne pijače kot za du-
ševno hrano, t. j. za nakup leposlovnih
knjig, mora vzbuditi čut velike odgo-
vornosti naših množičnih organizacij,
zlasti pa sindikalnih podružnic, naših
kulturnih društev in ZK, da začnejo od-
ločen boj proti vsem našim beznicam,
zlasti proti vsem tistim, kjer se njihovi
lastniki poslužujejo vseh mogočih na-
činov, kako bi iz delavca in iz naše mla-
dine iztisnili poslednji dinar. Na drugi
strani pa bomo morali vložiti nepri-
merno več truda za kulturni dvig na-
šega delovnega človeka, da bomo v njem
obudili pravo ljubezen za lepo slovensko
knjigo.

Ze navedene številke in primerjava
med nakupom knjig in konsumom pijač

nam dovolj zgovorno pripovedujejo, ka-
ko potrebna je bila ustanovitev Prešer-
nove družbe, ki ima visoko nalogo, da
ponese našo lepo slovensko knjigo v
v rko našo hišo in družino. Tudi naša
gospodarska podjetja so razumela važ-
nost ustanovitve te družbe ter so kot
ustanovni člani Prešernove družbe pod-
pisali že lepe vsote. Svojo vzvišeno na-
logo pa bo Prešernova družba dosegla le
tedaj, če se bodo vse naše organizacije,
posebno pa sindikati in naša kulturna
društva zavzela za Prešernovo družbo
in po svojih funkcijah in članih na-
birali in pridobivali člane za Prešernovo
družbo. Vsak član naših množičnih or-
ganizacij in sindikata, vsak član »Svo-
bode« naj postane tudi član Prešernove
družbe. To je njegova kulturna dolžnost.

I. S.

Vse prebivalstvo Zasavja
opozarjamo na naše
veliko nagradno žrebanje

JANEZ: „Zdravo Peter! Ali že veš, da so pri
Jermanu v Trbovljah te dni odprli novo
trgovino, kjer lahko dobiš obleko, hlače,
suknjič ali površnik že vse narejeno,
tako, da ti je kar prav, kakor po meri.“

PETER: „Glej, glej, tega pa še nisem slišal!
Ravno prav: ker potrebujem novo obleko,
bom šel takoj pogledat, da si jo kupim.“

VARAŽDINSKA TEKSTILNA INDUSTRIJA

„VARTEKS“

POSLOVALNICA PRI JERMANU V TRBOVLJAH

vam nudi po najnižjih konkurenčnih cenah in v veliki iz-
biri izgotovljene moške obleke in suknje, nadalje ženske
in dečje plašče, poznane Hubertus plašče itd. — Vse je
izdelano po najnovejši modi.

Ženski volneni plašči 6.900 din	Volnene otr. obleke 2.100 din
Ženski Hubertusi . . . 5.000 „	Volnene moš hlače 1.900 „
Volnene moš. obleke 6.000 „	Volnene deš. hlače 1.500 „
Volnene deš. obleke 4.000 „	Moški dežni plašči . 5.000 „
Volnene moš. suknje 7.900 „	Dežji Hubertusi . . . 2.800 „

Priporočamo vam, da se osebno prepričate o navedenih cenah
in kvaliteti oblek neobvezno v naši prodajalni pri Jermanu
v Trbovljah. Na svidenje!

Pod okriljem prosvetnih delavcev so kon-
čali pred dnevi v Jagnjenici splošno-izobra-
ževalni tečaj, ki ga je vodil upravitelj šole
tov. Franc Žen.

Tečaj, ki je bil organiziran na pobudo
RK okraja Trbovlje, je imel v prvi vrsti
namen, da se tečajnice seznajajo o vse-
splošnih zdravstvenih nalogah RK, vendar
so udeležence poslušale tudi predmete
splošno-izobraževalnega pomena. Tečajnice
želijo, da bi bil prihodnje zimo spet enak
tečaj, ki bo mnogo koristil vsesplošnemu

kulturnemu dvigu naše mladine. — Posebno
zahvalo so tečajnice izrekle upravitelju šole
tov. Ženu, ki se je zelo trudil za uspeh te-
čaja.

Na zaključni večer tečaja so tečajnice
povabile tudi svoje starše, ki so se udeležili
prireditve polnoštevno. Pripravile so vsem
povabljenim lep večer, ki se je ob prijet-
nem razpoloženju končal z željo vseh tečaj-
nic in povablencev: Na svidenje prihodnje
leto!

D. K.

Vesele in zadovoljne so, ko so uspešno zaključile tečaj

Franc Šmon:

V kraje gorate-med brate

Kot udeleženec slovenske duhovni-
ške pevske turneje na Koroškem v
dneh od 8. do 12. februarja želim našim
bralcem sporočiti svoje vtise s potova-
nja in jih seznaniti s težkimi razmera-
mi, v katerih žive naši bratje onstran
Karavank. Namen našega obiska ni bila
nikakršna agitacija za volitve, kot so si
domišljali naši nacistični in belogardi-
stični nasprotniki, temveč srčna želja,
da v Prešernovem tednu z lepim petjem
vzpodbudimo naše Korošce k narodni
zvesti, da jih pristrčno pozdravimo.
Zato smo jim tudi zapeli: »Grem v
strani gorate, med brate!«

PEVSKI ZBOR CMD IN SPORED

O pevski turneji na Koroško smo na
pokrajinskih sejah razpravljali že de-
cembra in smo predlagali, da gremo
tjakaj spomladi. Vendar je Prosvetna
zveza v Celovcu sklenila, da pridemo
že 8. februarja za Prešernovo proslavo
in ostanemo tamkaj dober teden. Spored
gostovanj je priobčil celovski »Vest-
nik« dne 4. februarja. Če ne bi bilo
ovir, bi priredili v slovenskih kultur-
nih centrih 7 do 8 koncertov in se vr-
nili domov do Povelje.

Ob koncu januarja smo prejeli iz
Ljubljane vabila. Začeli smo z vajami
v franciškanski pevski sobi 3. febr. Od
trideset povabljenih nas je prišlo dva-
indvajset. Iz našega okraja sem bil sam.
Povše iz Svibna se ni niti opravičil. Iz
šostanjskega okraja je prišel veseli di-
rižent Jože Mihelič ter tenorista Vajs

in Lebl, iz celjskega Uranjek, iz ma-
riborske pokrajine Lončarič, p. Heybal
in Vahčić, iz Prekmurja Koren, Jerič,
Camplin, Kolenko in Cergulj, iz kranjske
Sovkal, Mav, Preželj in Vovk. Iz
Primorske so prispeli Gande, Gutman,
Rejec in Oblesčak. Delegacijo je vodil
prof. dr. Miklavčič. Torej sami pravi
dekani in župniki, redovniki in svetni
duhovniki, ki smo imeli tudi celebrote,
t. j. dovoljenje za maševanje povsod,
ter potrdilo o naših duhovniških funk-
cijah. Enaindvajset nas je imelo skup-
ni potni list, zamudnik pater Heybal
pa ga je tudi dobil v pol ure. Pri av-
strijskem vizumu ni bilo ovir. Dobro
hrano in stanovanje v »Unionu« je os-
krbela Verska komisija. Podnevi smo
imeli skupno šest napornih vaj, večer
pa je bil prost za obisk opere ali kina.

Naštudirali smo kakšnih 16 narod-
nih in partizanskih pesmi. Prvi del spo-
reda je obsegal »Pesem o Svobodi«,
»Mili kraj«, »Bilečanka«, »Bolem mi
leži«, »Soča bela«, udarne pesmi, ki go-
vore o borbi za svobodo zatiranega
slovenskega in jugoslovanskega naroda.
V drugem delu koncerta smo zbrali ne-
kak najljepših narodnih pesmi iz vseh
predelov Slovenije, Prekmurja in Ce-
lja, gornje Savinjske doline in Gorenj-
ske, kot n. pr. »Venite, rožice moje«, »O
večerni uri«, »Lipa zelenela je«, »Teče
mi vodica«, »Njega ni« in »Flosarsko«.
— V sklepnem delu smo dodali dve
koroški »Kmetovski ovčari« in »Vigred-
dalmatinsko« Plovč, Miheličeve zbir-

ko »Nebo žari« in končno našo mogoč-
no skupno himno »Oj, Triglav, moj
dom!«

Med oddihi so bile recitacije in solo
spevi. Tovariš Vovk, župnik z Jezer-
skega, je recitiral svojo zbirko iz inter-
nacije, tovariš Mihelič pa je zapel Ka-
juhove pesmi, zlasti tisto: »Za kar sem
umrl, bi hotel še enkrat umreti«. Se-
stavili smo tudi kratek pomen in vse-
bino pesmi, kar je med pesmimi poja-
njeval tovariš Uranjek. V soboto pred
odhodom smo peli v Radio študiju v
Ljubljani in so nekatere pesmi bile po-
snete na magnetofonu. Slišali ste jih
lahko prejšnji ponedeljek v radiu.

V soboto zvečer ob 6. uri smo se
udeleženci zbrali na IO OF, kjer smo se
poslovlili od ljubljanskih tovarišev, do-
bili denar, vozovnice in zadnja navo-
dila. Sli smo zgodaj k počitku s trdnim
sklepom, da hočemo dostojno predsta-
vljati svoj stan in svojo domovino, jas-
no povedati, kako je pri nas rešeno so-
cialno, nacionalno in tudi versko vpra-
sanje. Prejeli smo za razdelitev tri za-
vitke društvene in Mohorjeve literatu-
re, vrh tega še vsak buteljko vina, ki
ga gori verjetno ne bomo veliko pili.
V kolikor sta mogla slutiti, sta nam
Lipičnik in dr. Cajnkari, ki sta se prav-
kar vrnila, zatrjevala, da bomo od cer-
kvene strani lepo sprejeti. To upanje pa
nas je kruto varalo. Sicer pa naša mi-
slja ni bila verska in nas to ni mnogo
vzmemiralo. Vedeli smo, da gremo k
našim bratom s toplim in veselim du-
hovniškim srecem, v trdnem prepriča-
nju, da nas, apostole iz domovine, ča-
kajo koroški bratje z veseljem in od-
prtimi rokami. Ta zavest pa nas ni va-
rala. Z veselo pesmijo in hrepenetnim
pričakanjem smo se odpeljali v ne-
deljo ob 9. uri na sever, v kraje go-
rate, med koroške brate.

PREPLAH MED NARODNIMI IZDAJALCI

Dve uri poprej, preden smo imeli v
Ljubljani poslovlilni večer, so začeli s
svojimi temnimi pripravami tudi na ce-
lovškem ordinariatu, toda ne Nemci,
marveč slovenski odpadniki in vojni
begunci in zločinci. Zbrali so se — neki
inženir Muri, belogardiistični begunec,
ki ga je danes sram svojega matičnega
naroda, dr. Tischler, sodelavec in orga-
nizator vohunskih centrov proti Jugo-
slaviji, dr. Vinko Zwittler, ki je sodelo-
val že z Gestapom, in še drugi, ki so
premetili tudi Slovincem sovražnega
škofjskega vikarja dr. Kadrasa, ki je
že med vojno, na ljubo nacistom, ka-
zensko prestavil vseh 70 slovenskih du-
hovnikov v nemške hribe, Slovincem
pa pošiljal rajhovske »naciiparjerje«.

To so ljudje, ki jim je trn v peti
slovenska narodna zavest in enotnost,
ki bi radi pri volitvah vse Slovence
vpregli v klerofašistično »Ljudsko
stranko« in jih tudi versko in kulturno
odtrgali od Slovenije. Teden za tednom
pišejo o nas laži v svojih lističih »Ne-
delji« in »Kroniki« in kriče o preganja-
nju vere v Jugoslaviji, lažejo, da pri
nas nasploh ni več organizirane oblike
javnega katoliškega življenja, da se
cerkve podirajo in ne obnavljajo, ve-
rouk ne poučuje niti v cerkvah, da se
desetine duhovnikov ubijajo iz zasede,
da je večina zaprta (glej »Nedeljo«
z dne 1. februarja 1953). Te laži širijo
teden za tednom med svoje nepoučene
vernike po slovenskih župnijah, niti
boljši pobegli duhovniki to »resnico«
prodajajo teden za tednom pri cerkve-
nih vratih za 25 grošev. Sedaj bo pa
prišlo naenkrat iz domovine 22 domo-
ljubnih duhovnikov, ki o teh lažeh nič
ne vedo in bodo ljudem tudi to pove-
dali.

Nastal je preplah kot nekoč med ju-
dovskimi farizeji, ki so sklenili umor-
iti Kristusa, da ne bi zgubili zapelja-
nega ljudstva. »Kaj naj počnemo, če
jih pustimo; njim bodo verjeli, nas pa
zapustili!« Zato pa tudi isti sklep: treba
jih je kaznovati in uničiti! Napotili so
se torej k celovškemu škofu dr. Jožefu
Köstnerju in sestavili okrožnico, ki se
naj prebere v nedeljo zjutraj v vseh
slovenskih župnijah, kjer bodo verjetno
pevske prireditve. Pismo svari pred nam-
i kot pred odpadnimi duhovniki, ki
rušijo verno življenje, uničujejo duhov-
niško pokorščino! Zato ne smemo v
krški škofiji maševati, pridigovati, spo-
vedovati, deliti zakramentov, ljudje pa
se ne smejo udeležiti naših prireditev.
Prihod duhovnikov iz domovine ime-
nuje pismo »veliko bridkost«, ki je za-
dela celovško škofijo!

Saj vemo, da je za celovski ordina-
riat velika bridkost, da še ni mogel po-
nemčiti 100.000 svojih Slovincem, da ni
zmagal nacizem, ki ga je nekoč na vse
kriple pozdravljali in podpirali, da ne
more več uničiti zadnjih svojih sloven-
skih duhovnikov in zatreti v cerkvah
slovenske govornice. Z velikim veseljem
pa so 1933. leta pozdravljali hitlerjance,
kazensko premetili v nemške kraje
Slovence, jih ovajali Gestapu, prepove-
dovali slovensko pridigo in verouk,
sprejemali ustaške in belogardiistične
duhovnike, podpirali Rožmana in nje-
gove golazen. Pred njimi niso svarili,
maševati jim niso prepovedali, podelje-
vali so jim najlepše župnije, da bi raz-
bilj zadnji odpor slovenskih antifaš-
stov na Koroškem.

Za nedeljo zjutraj je sklical škofov
kaplan Kandut, ta znani slovenski re-
negat, najbolj zanesljive kaplane in jih
z motorji poslal po župnijah raznašat
pismo »Gurkerordinariata«, da se pre-

Ali je navada res železna sraica?

Vas smem malo vzgostiti? Ne na dolgačasen, bolj na zabaven način, če se mi bo posrečilo.

»Navada je železna sraica«, pravi pregovor in kar resničen se mi zdi. Ena izmed takih slabih navad je preklinjanje. Trboveljčani in kar nas je prebivalcev zasavskih revirskih krajev, silno radi preklinjamo, in to ob vsaki priliki. Včasih od samega veselja in prešernosti, drugič, kadar nas pri delu kaj jezi ali če izvem kaj neprijetnega, tretjič spet iz kakšnega drugega vzroka. Neverjetno nam odleže in jeza se nam ohladi, če se pridruhamo. Kolnemo pa tudi kar iz navade. Zdi se nam, da ne kaj manjka, če ne podkrepimo naših besed s kletvicami. Enkrat bolj nedolžno, drugič malo krepkeje, spet tretjič, se nam zdi, da mora biti kletev glasna, sicer je ni vredno izreči. In tako se navadiš: preklinjaš zjutraj, popoldne, zvečer, ves dan, da ni dolgčas. Ze otroci znajo čudovito preklinjati, kakor da bi se že s kletvico na ustih rodili. V naših krajih smo takega tako navajeni, da niti ne opazimo. Če pa se odpravimo malo po svetu — saj ni treba iti hudo daleč — se vse spremeni. Ne slišiš več, da bi ljudje preklinjali kar za zabavo, iz navade, kar tako v tri dni. Nehote pogoltniš kletvico in nič kaj prijetno ni več, ker moraš paziti, da ti vedno znova ne uide. Vsi pa tega ne znajo; nekateri mislijo: »Oh, saj je vseeno! Navada je železna sraica. Zakaj bi se odvadil te prijetnosti? Če komu ni po volji, naj me ne poslušaj!« Ali ste že kdaj opazili, kako se potem okolica muza. Čeh: saj vemo, od kod je doma!

No — sedaj pa zgodba, ki je resnična in mi jo je pripovedovala moja ljubita znanka. Ze takrat okoli Novega leta mi je razložila, da bi to silno rada napisala za časopis, pa ne zna. Ko sem ji obljubila, da bom jaz to napravila, namesto nje, so se ji takoj vzbudili pomisleki, da bodo ljudje nanjo jezili, da bo zamera, kakor pravimo. Ko sem ji obljubila, da njenegega imena sploh ne bom omenila, sem jo omehčala in dobila njeno privoljenje.

Poslušajte, kako je bilo: Sreča se mi je nasmehnila. Resnična sreča. Moje stare reumatične kosti so doživele prijetno presenečenje — poslali so me v Čateške toplice. Čeprav pozimi, prilegle so se mi zelo. Ko sem

se prvi dan pripeljala v toplice, je naltaval sneg. Sava je bila precej velika in kar groza me je obhajala, ko so me prepeljali z brodom. Saj veste: stari ljudje nismo bili vajeni toliko potovati z vsemi množični prometnimi sredstvi, kot to delajo dandanes. V novi okolici, v toplicah, sem se nekam hitro pozabila na prestani strah. Dobila sem posteljo, vsa ostala navodila sem si tudi zapomnila. V sobi sva bili dve ženski precej enakih let. Kar hitro sva prešli prvo zadrego in pri kosilu sva se že prijetno kramljali. Pred večerjo sva se že sprehodili po parku in prijetni dnevi so se začeli. Takole v toplicah se ljudje nekam hitreje spriznajo, kar mi je bilo zelo všeč. Laže sem pozabila, koliko dela sem pustila doma in otroke, za katerimi mi je bilo še najbolj hudo, čeprav niso več majhni. Matere smo pač take. Vsak je povedal, od kod prihaja. Iz Trbovelj sem bila samo jaz.

Toda ti prijetni dnevi so bili samo trije. Četrti dan mi pravi znanka iz druge sobe, da je došel nek Trboveljčan. Kar mi lo se mi je storilo. Bova malo pokramljala o Trbovljah, bo še bolj domače, sem si mislila. Toda — kakšno razočaranje!

Ko pridemo k večerji in sedemo za mizo, slišim z drugega konca male jedilnice: »Porka ma...! — vsega se slišala nisem. Doma me ta kletvica še ni tako hudo zbadla kot tu, kjer še nisem slišala preklinjati. Spomnila sem se na tisto znano smešnico z vozno karto in kar nič več se mi ni zdela smešna, kajti vsi so se ozirli v tisto stran.

Po večerji pride D. M. k naši mizi: »Katera je iz Trbovelj, če smem vprašati, porka ma...? Bi malo čenče obirala ali pa kakšno bolj pametno rekla!« Nič kaj rada se nisem podala. Spremil naju je v sobo. Klepetali smo, le ta nesrečni »porka ma...« je sledil v podkrepitve vsakega stavka, če je bilo umestno ali ne. Opomnila sem ga, da bi jo lahko izpustil, saj vseeno razumeva s sostanovalko, kaj nama hoče povedati.

»Pojdite no,« mi pravi, »saj človek ne more paziti na vsako besedo! Tako sem pač navajen. Ali ni vseeno? Saj tudi drugi preklinjajo!« in tako dalje — vse prav pošteno zabeljeno.

Cez nekaj dni sem slišala moške, kako so se pogovarjali. »Ta prokleti porka ma...! — saj bi ga človek še

prenašal, če ne bi sledil vsaki drugi besedi. Trbovlje pa res takoj spoznaš, četudi ti jih prav naravnost ne imenuješ!«

Kako mi je bilo hudo! Komaj sem čakala, da je minilo 21 dni, ko sem se vrnila domov. Tako sem se veselila toplice in tako grdo mi jih je pokvaril tovariš D. M. Od takrat ga še doma v Trbovljah ne maram niti pogledati. Ničče mojih domačih ne sme v moji prisotnosti izgovoriti te kletvice. Takoj vzrojam! Še na cesti vsakemu povem, da se to ne spodobi.

Tako mi je pripovedovala. Kaj pravite, ali ima ženska prav ali ne? Jaz bi rekla, da ima popolnoma prav in da naj bi vsak napravil trden sklep, da bo to nesrečno železno sraico resnično slekel in jo skril samo za »slovesne« prilike.

Zakaj stane v Trbovljah mleko 35 din?

Preskrba mleka, ki je najvažnejši prehranbeni predmet za naše najmlajše, je bila v povojnih letih vedno pereč problem zasavskih revirjev, zlasti mesta Trbovlje. V Trbovljah stane danes liter mleka 30 dinarjev, v Ljubljani pa ga prodajajo po 25 dinarjev. Zakaj ta razlika v ceni?

Trbovlje oskrbuje z mlekom Mestno trgovsko podjetje in ga dobiva od podjetja »Mleko Ptuj«. To podjetje računa našemu mestnemu trgovskemu podjetju liter mleka po 31 dinarjev franko postaja Ptuj. V tej ceni niso še všeti stroški prevoza v Trbovlje in stroški prodaje mleka, tako da stane liter mleka Mestno trgovsko podjetje 35 dinarjev, prodaja ga pa kljub temu po 30 dinarjev, tako da utrpi to podjetje izgubo 200.000 dinarjev mesečno.

Nehote se vprašujemo, kako je mogoče, da so cene mleka tako različne v Ljubljani in njeni okolici ter v Ptuj, kjer odkupuje mleko od kmetov podjetje »Mleko Ptuj«. Ali je v redu in pravilno, da je ravno v Trbovljah najdražje mleko v Sloveniji? Ali ni nikogar, ki bi pregledal v Ptuj poslovanje z mlekom in ugotovil, če je res potrebno, da je mleko kot najvažnejši življenjski artikel za naše najmlajše podvržen navijanju cen in iskanju pretriranega dobička.

Menimo, da bi bilo nujno potrebno, da se pristojni činitelji v Trbovljah po-

Ameriški barvni film »SMOKY«

Pisatelj Will James je bil sam pastir in gojalec. Povest o konju Smokyju je od leta 1926 doživela že nad 32 izdaj. Zakaj? Ker pripoveduje o dobrem Zahodu, je zgodba romantična, pisana in lahka. Nadaljuje se v filmu, ki ga poživljajo lepi naravni posnemi in narodne »vise« kraljice pastirjev in gojalec. Dve vzporedni zgodbi se srečno zaključita: o pastirju Clintu in o konju Smokyju. Clint Barkley je ukrotil divjega mladega žrebca in ga pripeljal na neko farmo, katere lastnica je bila lepa Julija. Postavni fant je dobil tam službo, dasiravno ga oskrbnik Jeff ni gledal kaj prijazno: bil je pač takmeč več pri Juliji. Edini Clintov prijatelj je bil žrebec. Toda Clintov polbrat Frank, zaradi katerega je Clint odsel od sedem mesecev ječe, je vse pokvaril. Clint je hotel najprej spraviti ob dobro ime in ob službo. Ko se mu to ni posrečilo, je ukradel s čredo konj tudi Smokyja, toda konj je potepal tatu pod svojimi kopiti in ušel spet nazaj v divjino. Clint ga je iskal in ga našel čez leta vsega izmučenega, vpreženega v neko staro kočijo; šel je ponj in ga odpeljal nazaj na farmo. Našla sta se dva stara zvesta prijatelja — ne, našla sta se tudi Julija in Clint.

Zvestoba živali do človeka je včasih močnejša in lepša, kakor naj bi bila med ljudmi. Julija igra v tem filmu Anne Baxter, ki jo kinobiskovalci poznajo iz filma »Vrtnice«. Film »Smoky« bo na sporedu prihodnje dni v kinu »Svobode-center« v Trbovljah (Delavski dom).

KINO »SVOBODA-CENTER«
V TRBOVLJAH (Delavski dom)

bo predvajal prihodnje dni
ameriški barvni film

»SMOKY«
Predvidene so predstave od sobote do srede

Prihodnji teden pa bo na sporedu italijanski film

»Čudež v Milanu«
Za šolsko mladino bodo posebne predstave. — Hkrati sporočamo vsem športnikom, telovadcem in športu naklonjenemu občinstvu, da bo v četrtek, 5. marca, ob 5. uri popoldne v dvorani Delavskega doma zanimivo predavanje o športu. Ob tej priliki bo na sporedu tudi 5 filmov iz športnega življenja. Vstopnina samo 10 din. Za mladino posebne predstave

KINO »SVOBODA«
V TRBOVLJAH II

bo igral od petka do ponedeljka ameriški film

»Tarzan v New Yorku«

„Dnevi naše sreče“ - druga premiera „Svobode-Center“

V petek, 6. marca, bo uprizoril gledališki odsek »Svobode-center« v Trbovljah svojo drugo letošnjo premiero in sicer sodobno francosko komedijo A. Purgeta: »Dnevi naše sreče«, ki jo je z velikim uspehom dajalo Mestno gledališče v Ljubljani v lanskim in letošnjem sezoni.

Med mlade študente, ki preživljajo svoje počitnice na deželi, blizu Pariza tako rekoč »padec« mlad letalec, ki se mu je pokvarilo letalo. Iz tega nastanejo

zapletljaji, ki... Več vam res ne smemo povedati, zato pridite in si ogledte; prirčno se boste nasmejali in zabavali. Odmore so dolgi le 5 minut, ker pri igri ni scenskih težav.

Ker mora eden izmed igralcev oditi na odsluženje svojega kadrskega roka, bo gledališče predvajalo to komedijo zaenkrat samo v petek, 6. marca in v nedeljo, 8. marca, obakrat ob pol 8 uri zvečer v dvorani Delavskega doma.

Novice iz Litije in okolice

Ali je to vredno današnjega lovca?

Lovci socialistične družbe ni dirjak in mesar, temveč vzgaja tudi prirast v svojem revirju. Zavedajo se teh odlik, so člani lovskih društev v Zasavju, zlasti v Litiji in na Savi, naredili v svojih revirjih fazane in jerebice. Fazane so nakupili v fazaneriji v Vrbergu na štajerskem. Do sedaj pa se niso posrečili za zarod le plemenite divjadi, člane lovskih družin na Poljsniku pri Litiji. V njihovih revirjih pa so se kljub temu pojavili fazani, ki se sporede iz območja lovke družine Sava pri Litiji. Oni dan so imeli člani lovke družine Poljsnik svoj redni letni občni zbor. Tov. Jože Boršček, ki je med najstarejšimi člani, je predlagal, naj bi spustili v revir nekaj fazanov. Eden izmed članov (za danes bomo njegovo ime še zadržali) je temu nasprotno toval čeh: čemu tako izdajati, ko pa so v revirju že pobeželi fazani in je na koncu dodal: »Le naj jih nakupujejo drugi lovci, mi jih bomo le — streljali!«

Ali je tako stališče vredno današnjega lovca? Po teh izjavah ni prišlo do nobenega sklepa. Poročali pa bomo v prihodnjih, kako se bo razvil vprašanje fazanov v območju lovke družine Poljsnik.

Skakalne tekme v Zavrstniku pri Litiji

V prejšnji številki smo poročali o podjetnih litijskih skakalcih, ki so si zgradili sami

kar dve skakalnici na Grbinu pri Litiji. Z nameranim tekmovanjem pa ni bilo zadnje nedelje nič, ker jim je součena pripeka pokvarila snežno plast na skakalnici. Naša mladina pa seveda ni vrila puško v koruzo, zato je odhitela v okolico ter iskala ugodnega terena. Tak svet so našli v strmini nad Jančah, leso industrijo v Zavrstniku pri Litiji. Ta teren je eden izmed najboljših v vsej okolici ter ima zaradi ugodne lege vse pogoje, da si zgradi tamkaj stalno skakalnico. To so litijski in okoljski skakalci tudi sklenili, ko so spoznali, da ima ta prostor v Zavrstniku bodočnost.

Na nedeljskih skakalnih tekmah so dosegli mladinci prav lepe rezultate; prva tri mesta so zasedli: I. Verj Kolman iz Grbina pri Litiji, II. mesto Janez Hauptman iz Zavrstnika, III. mesto pa Matjaž Župančič iz Grbina pri Litiji.

Predavanje Jožeta Zorna v Litiji

V torek 24. februarja t. l. je predaval v litijski ljudski univerzi tov. Jože Zorn, urednik »Prosvetnega delavca« iz Ljubljane. Predavanje je bilo v litiskem kinu, zaslužio bi pa vedno udeležbo, saj nam je predavatelj na zanimiv in poučen način prikazal Dansko, ki slovi zlasti po odličnem šolstvu in kmetijstvu. Jože Zorn se je nedavno vrnil s 40-dnevne študijskega potovanja po Danski, kjer je v družbi starih drugih jugoslovanskih prosvetnih delavcev proučeval tamkajšnje razmere in predava sedaj o vtihih po Ljud-

skih univerzah in sindikalnih organizacijah v LRS. Podobno predavanje je imel tudi pred učitelji okraja Ljubljana-okolica ter je v svojem referatu obravnaval visoko stanje prosvete in šolstva med Danci.

V nedavnem poročilu o predavanju dr. Svetozarja Ilčiča iz Ljubljane smo izrekli željo, naj bi se poslušalci Ljudske univerze v Litiji ob zaključku predavanja ogledali bolj pogosto k debat. Ob predavanju Jožeta Zorna je tov. Lojze Dobrovoljo sprožil živahno diskusijo, kar je dalo večerju Ljudske univerze še bolj zadovoljiv uspeh. Predavatelj Zorn je bil za svoja izvajanja deležen hvaležnega priznanja.

Svet za kočo na Jančah je kupljen

Nedelja 22. februarja 1953 je bila zgodovinska, pomena za zasavske planince, ki so pohiteli na Janče prav v zadovoljivem številu. Na Jančah so si ogledali teren in nato izbrali najbolj primeren svet vrhu hriba. Se isti dan so sklenili pogodbo za 3000 kvadratnih metrov sveta, ki ga bodo plačali po šest dinarjev za kvadratni meter. Zanimivo je, da so postavitev koč na Jančah pozdravili vsi kmetje, razen enega, ki se sedaj še trdovratno brani odprodati nekaj metrov sveta, kjer bi planinci radi sprijeli bližnjico do nove koč. Planinci in domačini pa so trdno prepričani, da se bo udala še ta grča in da ne bo prav na tem kmetu ostalo slabo ime, da se brani napredka v svojem domačem kraju.

le malo zapeljanih Slovencev volilo klerikalno. Vsem je resnično žal, da ni enotnosti med slovenskimi voditelji in da nimajo svoje volilne liste, čeprav bi bila po številu že šestnajsta. Videli smo tudi, da Slovenci ne marajo informbirojske KPA in nacističnih »neodvisnežev«. Slednjim zamerojmo zlasti to, da jih okupacija še ni izmodrila in da iščejo svojo rešitev v priključitvi k rajhu.

ZDAJ ZAORI — PESEM O SVOBODI

V takih razmerah smo se znašli slovenski duhovniki, ko smo v nedeljo malo pred polnoč prispeli v Področje, ki je prva postaja v avstrijski Koroški. Izstopili smo iz vagonov, nato pa nas je pozdravil in sprejel tov. Jože Štornik iz Leš, predsednik prosvetnih društev Rožne doline. Napotili smo se peš proti Sv. Jakobu v Rožu, centru Slovencev tostran Drave. V ozadiju so se bleščale v snegu in soncu Karavanke, veličastna Kepa, vzhodno od nje Stol in Košta, v daljavi Obir in Peca. Pred nami se je odpirala bogata Rožna dolina, onstran nje pa Gure, pod njimi pa se je lesketal ozki trak Drave. Ob cesti smo videli prvi letak, ki je vabil na našo prireditev ob 3. uri pri Sv. Jakobu. Ljudje so se ob pogledu na nas plaho umikali v hiše, otroci na sankah pa so nas veselo pozdravljali. Prišli smo v Podgrad, kjer nas je pred Prosvetnim domom sprejel nasmejani borce Sime Martinjak, predsednik krajevnega prosvetnega društva »Svoboda«. Po kosilu nas je počastil s svojim prihodom naš konzul tov. Vošnjak in nas bodril, naj ne klonemo pred spletkami naših sovražnikov. Zupnijski upravitelj Zaletel se pa ni pokazal. Prejšnji dan so se domenili, da nas pozdravi na koncertu, potem pa ga je prestrašilo celov-

ško pismo. Tudi begunec — kaplana Česna — ni bilo na spregled. Stari slovenski borec župnik Šraj pa zaradi bolezni tako ne more iz hiše.

Ob treh smo šli pred dvorano in se fotografirali za »Slovenski vestnik«. Ogledali smo si skromno nezakurjeno dvorano in oder, na katerem je velik Cankarjev izrek: »Mati — domovina — Boge«.

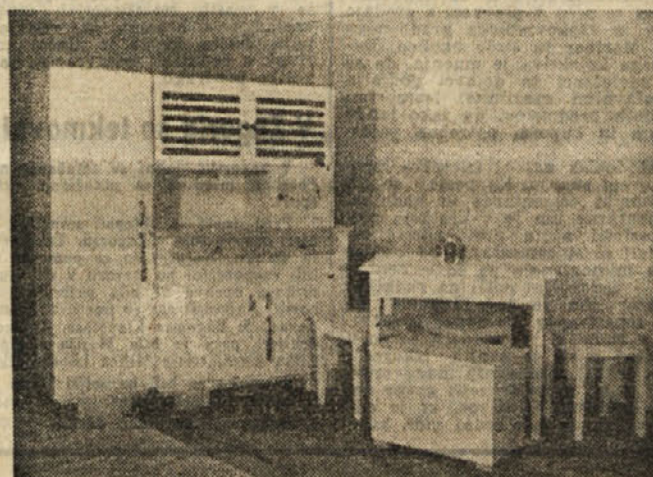
V dvorani se je zbralo kakšnih sto nezaupljivih gostov, ki so nestrpno čakali, kaj jim bodo povedali »krivo-vertci« iz Slovenije — kakor so jim zjutraj rekli gospod pred oltarjem. Prosvetni dom v Sv. Jakobu je znamenje kulturnih razmer, v katerih živijo Slovenci v Rožni dolini; skromne klopi, z lepenco obit strop, nekaj skromnih kul in na odru, izhod na podstrešje — to je vse, kar so premoogli. Mnogokje pa so nacisti požgali še to. Sedaj se naprednejši znova zbirajo v zadrage za gradnjo novih lepših zadravnih domov. Tudi v Sv. Jakobu bodo letos začeli.

Ko smo se v podstrešni sobici pogreli — na odru je bilo najmanj deset stopinj pod ničlo — smo se šli postaviti na oder. V imenu navzočih — ki so gledali še kar bolj v tla — nas je pozdravil okrožni prosvetni predsednik Štornik in izrazil mnenje naprednih Slovencev, da ne verjamejo cerkvenim kletvam, ter veselje, da imajo prvi v svoji sredi duhovniški pevski zbor iz domovine. — V našem imenu jih je pozdravil dr. Miklavčič; poudaril je, da prihajamo med naj več kot narodni bratje, di jim iz Slovenije prinašamo novega veselja in vzpodbude. Da jih nečemo prevarati, da nismo nobeni proticerkveni uporniki, temveč zvesti katoliški duhovniki in patrioti. Hvaležno je omenil Koroško kot zibelko slovenstva in

prvotni sedež slovenske omike in knjige, zasluge Slomška, ki nas je že leta 1838 v koroškem Blatogradu učil narodnega ponosa in zvestobe materinemu jeziku in zasluge Mohorjeve družbe, katere voditelji so izšli iz Sv. Jakoba in Rožne doline.

Pevski spored, ki smo ga nato imeli, je izzval vedno večje pritrjevanje, ploskanje in navdušenje. Potrte glave so se dvigale, zaupanje je raslo, zaorila je segel »Mili kraj«, »Lipa«, »Srce je zalostno«, navdušila sta »Bilečanka« in »Ovčar«, najbolj pa seveda »Triglava«, skupni simbol in dom vseh Slovencev. Mnogo so ploskali tudi Vovkovim pesmim, zlasti sklepni, v kateri znova zmaga slovensko nesmrtno življenje nad nacističnim zmajem — z eno besedo: v tistih pičlih dveh urah so padle med nami in poslušalci daljave in pregrade, ki so jih skušali postaviti naši skupni beli nasprotniki, strnili smo se v eno samo navdušeno zavest, da smo vsi člani enega nepremagljivega naroda, da moremo kulturno in svobodno živeti le s vojnim osvobojenim matičnim narodom, le v naslonitvi na jugoslovanske narode in FLRJ. To je ob sklepu povzel tudi domači predsednik Martinjak, ki nam je čestital k pevskega uspehu, še bolj pa k temu, da smo z nastopom uničili naltcevanja naših skupnih nasprotnikov, ki bi morali biti kot sobratje v Kristusu v prvi vrsti navzoči, ki pa s svojo odsotnostjo kažejo, da niso le nasprotniki matične domovine, temveč tudi koroških Slovencev in vsega, kar je slovenskega. Povabil nas je, naj pridemo še mnogokrat gostovat ter nam želel na turneji še večjih uspehov. (Nadaljevanje prih.)

Kuhinjska oprema

darilo Strojnega mizarstva Trbovlje za naročnike Zasavskega vestnika

Fizkultura in Sport

Otvoritev spomladanske nogometne sezone v Trbovljah

RUDAR : KLADIVAR 5:0 (2:0)

Po zmagi v Novi Gorici v nedeljo, dne 22. februarja, nad tamošnjim »Železničarjem«, kjer je moštvo »Rudarja« dobilo igro s 3:1, se je revirska nogometna ekipa srečala preteklo nedeljo, dne 1. marca, na svojem domačem igrišču s celjskim »Kladivarjem«. V predtekmi so mladinci »Kladivarja« porazili mladince »Rudarja« z visokim rezultatom 8:0. V sledeči glavni tekmi med »Rudarjem« in »Kladivarjem« je naše moštvo doseglo visoko zmago nad Celjani s 5:0, vendar ne smemo po njej sklepati, da je

»Rudar« v dobri formi. Domačim igralcem manjka še mnogo, zlasti pa obvladanje žoge.

Celjani so igrali borbeno in po-
žrtvovalno, v nekaterih momentih celo
tehnično boljše, kar je pri nogometu
najvažnejše. Treba je prav tako več
discipline, ki pa jo je ves čas tek-
me, rušil igralec Dobrajc s svojim
stalnim ugovarjanjem proti odloči-
tvam sodnika.

Gole za »Rudarja« so dali: Flor-
janc 3, Koncilja in Hudarin pa po
enega. Zmaga domačih je zaslužena.
Tekmo je gledalo okrog 700 ljudi.

Ali so boksarji »Proletarca« in »Rudarja« pripravljeni za republiško prvenstvo

Medtem ko se je prvenstvo hrvaško-
slovenske lige v boksu že pričelo, je Zveza
boksarjev Slovenije pred dnevi razpisala
republiško tekmovanje. Za nas je slednje
tekmovanje tem pomembnejše, ker bosta v
ligi poleg malostevnih boksarskih klubov
v Sloveniji merili svoje moči tudi dve mo-
štvi iz našega okraja: poleg ekipe »Gregor-
čič« z Jesenic, »Franja Kluz« iz Brežic,
»Fužinarja« iz Raven in 2. ekipe maribor-
skega »Železničarja« bosta v ligi sodelovali
borbeni ekipi »Proletarca« iz Zagorja in
»Rudarja« iz Trbovelj.

Prvo kolo tega tekmovanja se mora kon-
čati v dneh od 7. do 14. marca. Medtem ko
se bo moštvo »Proletarca« srečalo v Brežicah
s tamkajšnjimi boksarji, se bo ekipa
»Rudarja« pomerila na Jesenicah s klubom
»Gregorčič«. V drugem kolu bo imel »Pro-
letarec« v gosteh drugo moštvo maribor-
skega »Železničarja«, »Rudar« pa »Fužinarja«
iz Raven.

Srečanja bodo gotovo zanimiva. Zmago-
valca je težko napovedati, ker še ne pozna-
mo sposobnosti posameznih ekip. Moštvo
»Proletarca«, ki se že delj časa pod vo-
dstvom trenerja Zupaničja pripravlja na re-
publiško tekmovanje, je že imelo nekaj sre-
čanj. V njih je z mariborskim »Železničar-
jem« izgubilo, enkrat igralo neodločeno, en-
krat pa zmagalo. V srečanju s »Franjo Kluzom«
je v gosteh izgubilo, doma pa je
nasprotnika visoko porazilo. Bilanca dose-
žanj tekmovalni vtila upanje, da se bodo
Zagorjani svojim tekmeccm rano upirali.

Ocene o ekipi »Rudarja« zaenkrat ne mo-
remo izreči, ker o njej še dalj časa nismo
slišali, pričakujemo pa, da bodo Trbovelj-
čani svojo nekdanjo borbenost še obdržali
in da so na srečanja pripravljeni.

Tekme bodo — kakor smo že rekli — za-
nimive, presenečenja pa niso izključena. Z
republiškim tekmovanjem dobiva boksaški
sport v Sloveniji, zlasti pa v naših revirih,
nov razmah ter si ustvarja spet nove te-
mele.

ZANIMIVOSTI

FARUKOV DVOJNIK

Gerald Grinson, mednarodni slepar, je na
las podoben bivšemu egipčevskemu kralju
Faruku. Grinson je izvršil vrsto sleparij v
Italiji, Švici in Angliji. Ko je opravil tam-
kaj, je odpotoval v Francijo. Tukaj se je
hitro znanel v visoki družbi kralja Faruka.
Stanoval je v razkošnem hotelu, kjer je
plačal za dnevno oskrbo 4000 frankov. Na-
stopal je po vseh nočnih zabaviščih Pariza.
Kot je to delal njegov dvojniki Faruk v
Franciji je izdal veliko število čekov brez
kritja. Ko je hotel spraviti v denar še ene-
ga, mu je prišla na sled policija in »kralj«
je odšel v zapor.

FLUORIZIRANA PITNA VODA

Od leta 1946 dalje dodajajo v Marshallu
v državi Texas (ZDA) pitni vodi fluor. Od
tega časa je v tem mestu neverjetno malo
zobnih obolenj pri otrokih. Primerjave in
opazovanja so pokazala, da je med 6 let
starih otrok v Marshallu celih 37% manj
zobnih obolenj kot pri otrokih iste starosti
v nekem drugem, enako velikem mestu, kjer
pitni vodi ne dodajajo fluorja.

Sedaj je v ZDA za 460 občin prešlo na
enak postopek s pitno vodo kot v Marshallu.
Kakor poroča Zveza ameriških zdravnikov,
bodo temu zgledu sledila še druga mesta.

V EGIPTU SO NASLI NOVO PIRAMIDO

Jugovzhodno od znamenite Keopsove pi-
ramide so našli 20 milj daleč od Kaira novo
egipčevsko piramido.
Dr. Gornel je že dolgo trdil, da mora
biti na tem mestu nekak poseben. Tudi
fotografski posnetki iz letala so potrdili
njegovo domnevo. Ko so na tem mestu od-
kopali debele počene plasti, so se pokazali
zidovi veličastne zgradbe. Po mišljenju ar-
heologov izvirata zgradba iz časov tretje
dinastije egipčevskih kraljev; stara je torej
čez 5000 let.

ZASAVSKI PIONIR

Kotiček za naše pionirje in pionirke

Razmislijamo o tem ...

Pred dnevi je uprava rudnika Tr-
bovje-Hrastnik delila med svoj kolektio
polletni dobiček preteklega leta. Mnogi
so dobili ob tej priložnosti kar lepe
zneske, zato ni čudno, da so bile vse tr-
boveljske gostilne minulo soboto vse
polne, še več alkoholnih pijač pa so
ljudje znosili domov, kjer so praznovali
peč ali manj nenadejan dodatek za bolj-
še življenje.

Pravilno in popolnoma v redu je, če
dobe rudarji za svoje težko delo zaslu-
žen dobiček, dasi je ustvarjen na račun
malega potrošnika, ki mora danes dražjo
plačevati kurjavo — predmet, ki je nuj-
no potreben za življenje. Ne spuščamo
se v razpravo, ali je podražitev življenjs-
ko važnih predmetov na račun dobič-
kov pravilna ali ne, hoteli bi opomniti
ob tej priložnosti nek drug dogodek, ob
katerem naj se zapisli vsa naša jav-
nost.

V soboto, ko so delili dobiček, je pri-
šel k popoldanskemu pouku v eni iz-
med trboveljskih šol v prvi razred vin-
jen učenec. Razumljivo je, da je nje-
ga razgibanost ob ostopu v razred kma-
lu popustila in da je nastopila reakcija
z osemi posledicami — bruhanjem, dan-
ljenjem, jokom itd. — ko pa je to delno
minilo, je vzgledno spraševal, kako je
prišlo do tega. Seveda je ugotovil spet
primer, da je na domu fantka teklo
vino z mize; pilo je ose, kar leze in gre
po hiši, in imenitno se je zdelo osem.

da tak otrok »eksa« kozarec za kozar-
cem.

Mi se pa nehoti vprašujemo, čemu
toliko govorjenja o kulturnem doigu
naših delovnih množic po naših kultur-
nih žariščih in kaj mora storiti šola in
ostala javnost v tem primeru. Ali ne bi
bilo smotrnejše, da bi posegli z vzgojo
ljudi neposredno v najmanjše družbene
celice — družine s temeljito zdravstve-
no preozgojo in z osemi modernimi po-
nazorili, kam lahko dovede takšno raz-
nanje z otroki?

Razmislijamo o tem vprašanju, da
ne bo treba poslušati pripomb naših so-
sedov: »Spaki Slovenec — pijanček!«
— l —

Spoznali smo pisateljico Manico Komanovo

Večkrat slišimo v radiu Manico Ko-
manovo, ki pripoveduje otrokom pravi-
ljice in uganke. Pionirji in pionirke če-
trtih razredov osnovne šole Trbovje-
Vode smo imeli priliko, da jo spoznamo
tudi osebno. Naj vam povem, kako.

Cetrtega februarja smo šli s šolo
gledat kita, ki so ga ujeli pri otoku
Pagu. Ker smo imeli v Ljubljani po
ogledu kita še dovolj časa do odhoda
vlak, smo šli v kavarno na nebotti-
niku. Tam je vsak popil en čaj, da smo
se malo pogreli. Ko smo že čakali na
dvigalo, da bi nas odpeljalo v pritličje,
nas je tovarišica upraviteljica opozorila
na pisateljico Manico Komanovo, ki je
sedela pri mizi in čitala časopis. Dve
pionirki sta jo šli pozdravit v imenu
vseh pionirjev I. državne osnovne šole
v Trbovljah in se ji zahvalili za lepe
prilike in uganke, ki jih je pripove-
dovala v radiu. Zahvalila se jim je in
rekla:

»Če boste pridni in če bom imela
čas, vas bom prišla obiskat in bomo na-
pravili pravilnični popoldan.«

Veseli smo bili te njene obljube in
želimo, da bi se kmalu izpolnila.

Olga Očepek,
učenka IV. a razreda I. drž.
osnovne šole v Trbovljah

Nova pionirska nagradna uganka

Posetnica

S. KILAR

Uganite, kaj je ta mož po poklicu. —
Rešitve nam pošljite do ponedeljka,
9. marca. Izbrani bo dobil spet lepo
knjižno nagrado.

Rešitev pionirske nagradne križanke

Tudi tokrat smo dobili na zadnjo
pionirsko križanko toliko odgovorov
od naših pionirjev in pionirk, da je
bilo kar veselje pregledovati to pošto.
Zares pridni ste!

Zreb je odločil tokrat za nagrado
Magdo Klemen, učenko 4.b razreda
šole na Vodah. Pionirka Magda naj
se oglasi v našem uredništvu, da pre-
vzame knjižno darilo.

Rešitev zadnje pionirske križanke

Vodovavno: 1. brom, 2. rana,
3. onim, 4. mama.

Gledališki odsek »Svobode-center« v Trbovljah (Delavski dom)

bo uprizaril samo v petek, 6. mar-
ca, in v nedeljo, 8. marca, ob 19.30
(7.30 zvečer) sodobno francosko ko-
medijo A. Purgetta
»DNEVI NAŠE SREČE«

OBJAVE

Obvestilo

Da se ob velikem navalu bolnikov
olajša delo in skrajša čakanje bol-
nikov, bo sektorska ambulanta v Tr-
bovljah-Vodah (stara bolnica) od dne
1. marca dalje sprejemala bolnike po
sledenem redu:

Od 7. do 9. ure: zavarovance z no-
vim bolniškimi listki; od 9. do 11. ure:
zavarovance za ponovne preglede; od
11. do 13. ure: svojce, upokojence in
ostale.

Podjetja in ustanove naj izdajajo
bolniške liste le do 8. ure jutraj.

Uprava Poliklinike, Trbovlje.

OSMRTNICA

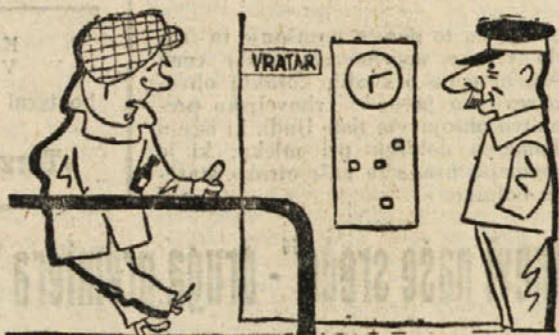
Vsem znancem in prijateljem sporo-
čamo žalostno vest, da je nenadoma
umrl član delovnega kolektiva strojne
tovarne »Miha Marinko«, Trbovlje,
mojster

FRANC LENKO

Na zadnji poti ga bomo spremili v
četrtak, 5. marca, od hiše žalosti v Lo-
kah (Kurja vas).

Delovni kolektiv
Strojne tovarne »Miha Marinko«
in sinikalna podružnica

Vendar ena skrb

— Kako pa to, Janez, da si prišel enkrat v ponedeljek v službo?
— Ni hudič, moram pogledati, da nam bodo pravično delili dobiček!
(Iz zadnjega »Totege lista«)

»TOTI LIST«

IZHAJA VSAKO SREDO IN
STANE SAMO 6 DIN. PRINA-
SA SALE IZ ZASAVJA —
ZAHTEVAJTE GA POVSOD!

Tako je prav — in ni prav

Prejšnjo nedeljo je obiskala Trbovlje
skupina 21 članov kolektiva »Kurivo« iz Ma-
ribora. Ta poučni izlet je imel namen, da
si člani tega kolektiva ogledajo cementarno
in rudniške naprave, da se spoznajo s tehnolo-
škim procesom izdelavanja cementa, kakor
tudi z načinom pranja in separiranja pre-
moga. Ta kolektiv je sestavljen iz delavcev
za omrežja, ki se peča v glavnem s prodajo
premoga, drv in vsakovrstnega gradbenega
materiala za Maribor in širše okolice. De-
lavski svet tega kolektiva je mnenja, da se
morajo vsi udeleženci in delavci podjetja
spoznati z glavnimi značilnimi lastnostmi
svojih prodajnih predmetov, da tako lahko
dajo strankam in kupcem potrebna pojas-
nila.

Ta nedeljski obisk naj bi izletnike izpo-
polnil v njihovem znanju. Na postaji so jih
sprejeli zastopniki cementarne in rudnika.
Direktor cementarne jim je v kratkem pre-
davanju obrazložil način proizvodnje cemen-
ta. Ogledali so si cementarno od žnice
do cementnih mlinov, nato pa so — čeprav
malo prašni — zadovoljni odšli na rudniško
separacijo, kjer jim je inž. Ivančič po-
jasnil način separiranja premoga.

Po kosilu v rudniški restavraciji so gosti
izmenjali nekaj misli iz svojih izkušenj;
bilo je tudi nekaj pozdravnih nagovorov,
med katerimi je bil najprisanjši govor ne-
kega delavca podjetja »Kurivo«, ki je od-
kritosrdno povedal, da šele sedaj vidi, kako

se dela in ustvarja v Trbovljah in da naši
ljudje s podeželja vse premalo cenijo na-
pore industrijskega delavca. Taki obiski so
nam v Trbovljah prav dobrodošli, ker zbi-
žujejo odjemalce s proizvajalci in korist
in napredek skupnosti.

Za letošnje leto je predviden še več ta-
kih obiskov in bi bilo nujno potrebno, da se
v naših restavracijah cene za kosilo
vkladijo s cenami, ki veljajo povsod —
kajti kosilo, ki ga je plačal kolektiv »Ku-
rivo« v rudniški restavraciji, je bilo le ne-
koliko predrago.

V Zagorju so tekmovali pionirji

V zagorski dolini se smučanje naglo razvija.
Posebno mladina se množično vključuje v ta
sport.

Pred dnevi so oblegali smučišča na Selu pio-
nirji osnovne šole v Zagorju. Tekmovali so v teku
in smuku. Najprej so se pomerili tekači, ki so
bili razporejeni po starosti v tri skupine. Čeprav
njihova oprava ni bila najboljša, so se častno
borili. Najboljši čas so imeli: 1. Franc Kos, 2. Edi
Juvan, 3. Bogomir Klancičar. Tekmovali so tudi
deklice, prva je bila Marija Hauptman, druga
Cilka Knez, tretja Milica Lebeničnik.

V smuku so bili najboljši: Ivan Kos, Branko
Golob in Alojz Grabnar.

Zmagovalci so dobili darila.

—lk.

Poskusite srečo!

MESTNO TRGOVSKO PODJETJE V TRBOVLJAH

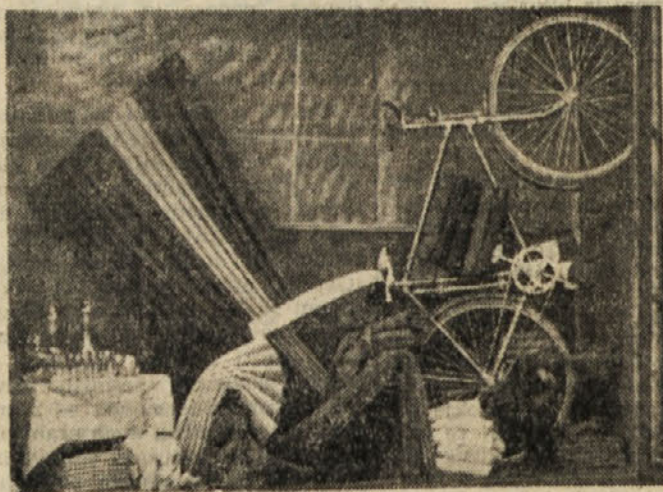
pripravlja svojim odjemalcem presenečenje: vsakdo, ki bo od 1. III. do 4. IV. kupil v poslovalnicah
Mestnega trgovskega podjetja v Trbovljah blaga v vrednosti preko 500 din, se bo lahko udeležil
velikega žrebanja podjetja. Ta pogoj pa ne velja za nakup živilskih predmetov.

VSEH DOBITKOV BO 75

v vrednosti preko 200.000 dinarjev

Ob nakupu blaga za 500 din boš lahko
dobil poleg nakupljenega pri žrebanju po-
polnoma novo moško dvokolo, več kosov
blaga (kamgarn) za moško obleko, blago
za ženski kostim, več kosov volnenega
blaga za moško obleko, blago za moške
suknjiče, blago za moške hlače, večje šte-
vilo moških srajc, več kosov kompletnega
ženskega spodnjega perila, nadalje jopice,
puloverje, več kristalnih servisov in še
drugih dobitkov.

Sedaj je čas, da prideš poceni do zimskega
blaga, ki ga podjetje razprodaja po vseh
svojih poslovalnicah po znižanih cenah. —

Ne pozabite si ogledati neobvezno novoprispelih pošiljk raznovrstnega spomladanskega modnega blaga.
Oglejte si nadalje zalogo novih modnih čevljev po konkurenčnih cenah v poslovalnici
na Vodah (rudniški konsum).

Ob lepih spomladanskih dneh je užitek pohiteti v naravo. Zato si oglejte novo pošiljko moških
in ženskih dvokoles v poslovalnici pri Zdoišku (poleg Delavskega doma), kjer lahko kupite
tudi pravi porcelan in razne steklene izdelke.

Ne čakajte in ne odlašajte, marveč čimprej izkoristite priliko!

Priporoča se in vabi vse potrošnike iz Trbovelj in okolice na obisk

MESTNO TRGOVSKO PODJETJE V TRBOVLJAH

OGLAS

Izgubil se je čistokrvni volčjak,
sive barve, star 11 mesecev. Sliši na
ime »Tarzan«. Najditelj dobi nagrado.
— Slavko Vodovnik, Zagorje.

PREKLIČ

Prekličujem žaljivko, ki sem jo izrekla proti
Mileni Jarc. — Steti Štrumelj, Trbovlje-Loke 641.